

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 29C/107/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8113211838
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 11. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Diana Vlčková
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2013:8113211838.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Dianou Vlčkovou v právnej veci žalobcu: U. V., W.. XX.X.XXXX, F. T., Y. F. X, zastúpeného JUDr. Peter Rak, advokátom, so sídlom v Prešove, Masarykova 13, proti žalovanému: RAPID LIFE a. s. životná poisťovňa, a.s., IČO: 31690904, so sídlom Garbiarská 2, Košice, zastúpenej JUDr. Gabrielom Gulbišom, advokátom, so sídlom v Košiciach, Němcovej 22, o zrušenie rozhodcovského rozsudku, takto

rozhodol:

zamietá návrh žalovaného na prerušenie konania do právoplatného skončenia konania o uznesení Najvyššieho súdu pod sp. zn. XCdoX/XXXX vedeného pred Ústavným súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. K. Ú. XXX/XXXX, C.,

zrušuje rozhodcovský rozsudok Arbitrážneho súdu Košice zo dňa 19.1.2012 pod sp. zn. XC XXX/XXXX,

žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi trovy konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia vo výške 244,37 EUR na účet právneho zástupcu žalobcu do 3 dní do právoplatnosti rozsudku.

odôvodnenie:

Žalobca žalobou doručenou súdu dňa 22.4.2013 sa domáhal zrušenia rozhodcovského rozsudku Arbitrážneho súdu Košice pod sp. zn. XC XXX/. zo dňa 19.1.2012 ako aj odkladu jeho vykonateľnosti s poukazom na neplatnosť rozhodcovskej doložky dojednanej vo všeobecných poisťných podmienkach ako aj osobitných zmluvných dojednaniach žalovaného zo dňa 20.9.2007.

Žalovaný so žalobou nesúhlasil.

Súd dokazovaním vykonaným oboznámením rozhodcovského spisu XC XXX/XXXX, poisťnou zmluvou, všeobecnými poisťnými podmienkami, vyjadrením žalovaného, výsluchom žalobcu ako aj ďalším spisovým materiálom zistil tento skutkový stav:

Žalovaný uzatvoril so žalobcom dňa 20.9.2007 poisťnú zmluvu č. XXXXXXXXXXXX, pričom k zániku poisťného vzťahu došlo dňa k 30.9.2010 na základe žiadosti žalobcu o zrušenie poisťnej zmluvy zo dňa 5.8.2010.

Následne si žalovaný návrhom na začatie konania o zaplatenie 77,18 EUR s príslušenstvom a návrhom na splátkový kalendár zo dňa 2.1.2012 podanom na Arbitrážnom súde v Košiciach so sídlom na Alžbetinej ulici č. 41 uplatnil osobitnú pohľadávku vo výške 77,18 EUR, ktorá mala zodpovedať nákladom žalovaného vynaložených na uzavretie poisťnej zmluvy, konkrétne v zmysle článku XVII bodu 7a všeobecných poisťných podmienok zodpovedajúcej výške odmeny za sprostredkovanie poisťnej zmluvy.

Rozhodcovským rozsudkom Arbitrážneho súdu v Košiciach pod sp. zn. XC XXX/XXXX zo dňa 19.1.2012 bola žalobcovi uložená povinnosť zaplatiť sumu vo výške 77,18 EUR a trovy rozhodcovského konania vo výške 276,- EUR, ktorý mu bol doručený dňa 15.4.2013.

Príslušnosť rozhodcovského súdu podľa názoru žalovaného bola daná na základe rozhodcovskej doložky uvedenej v časti XV všeobecných poisťných podmienok, ktorá vyžaduje od žalobcu, aby všetky spory so žalovaným riešil výlučne v rozhodcovskom konaní ako aj s poukazom na osobitné zmluvné dojednania č. 01/2007 tvoriaceho súčasť všeobecných poisťných podmienok obsahujúce vyhlásenie účastníkov konania, že podpisom vyjadrujú svoju vôľu, že namiesto súdneho konania z dôvodu účelnosti, praktickosti a rýchlosti sa podrobia rozhodcovskému konaniu v zmysle XV časti všeobecných poisťných podmienok s tým, že obe zmluvné strany toto dojednanie chápu ako rozhodcovskú doložku.

Žalobca vo svojich vyjadreniach poukázal na skutočnosť, že uvedené poisťné podmienky boli dojednané v rozpore s ustanoveniami § 53 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka, podľa ktorých aj v uvedenom prípade a v uvedenom znení rozhodcovskej doložky nejde o individuálne vyjednanú rozhodcovskú doložku tak, ako to vyžaduje pre jej platnosť Občiansky zákonník.

Uviedol, že neuznáva právomoc rozhodcovského súdu a nikdy nesúhlasil ani nesúhlasí s rozhodcovským súdom, ktorý mal túto vec prejednať a rozhodnúť.

Vo veci neexistuje žiadna uzatvorená platná rozhodcovská doložka ani rozhodcovská zmluva, na základe ktorej by mohol rozhodcovský súd konať. Pokiaľ ide o ust. čl. XV všeobecných poisťných podmienok, ktoré on neuzatvoril a ktoré stanovuje, že v prípade sporu z poisťnej zmluvy bude vo veci rozhodovať rozhodcovský súd, je v zmysle ust. § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka neprijateľnou podmienkou, ktorá je s poukazom na ust. § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka zároveň neplatnou zmluvnou podmienkou.

Pokiaľ ide o zmluvné dojednanie čl. XVII bodu 7a všeobecných podmienok, podľa ktorých má žalovaný voči poisťníkovi nárok na zaplatenie sumy rovnajúcej sa výške provízie, ktorú žalovaný ako poisťovňa zaplatil sprostredkovateľovi, ktorý uzatvorenie poisťnej zmluvy medzi nim a poisťovňou sprostredkoval, je nezrozumiteľné, neurčité a podľa neho aj neplatné zmluvné dojednanie.

Poisťník by mal v zmysle uvedeného zmluvného ustanovenia zaplatiť poisťovní províziu, ktorú si poisťovňa osobitne vyjedнала s vlastným sprostredkovateľom, o ktorej poisťník nemá žiadne informácie a žiadnym spôsobom jej výšku ovplyvniť nevie, čo podľa názoru žalobcu znevýhodňuje spotrebiteľa a je v rozpore s dobrými mravmi.

Žalobcovi nie je známe zaplatenia akej sumy sa žalovaný domáha a akým spôsobom dospel k sume 77,18 EUR, ktorú žiada a bez určenia právneho titulu uplatnenej pohľadávky.

Okrem iného samotný návrh na začatie rozhodcovského konania neobsahuje špecifikáciu, ktoré všeobecné podmienky vo vzťahu k nemu používa, opakovane uvádza rôzne ustanovenia poisťných podmienok s odlišnými dátumami, z čoho je zrejmé, že tento je formulárom, pri ktorom sa žalovaný ani nesnažil konkretizovať uplatnený nárok voči poisťníkom, ale rozhodcovskému súdu predkladal iba hromadné formulárové návrhy, ktoré sú nejasné a nezrozumiteľné. Z dôvodu právnej istoty taktiež vzniesol námietku premlčania voči uplatnenému nároku.

Žalovaný vo svojom vyjadrení namietal, že konanie o zrušení rozhodcovského rozsudku nie je spotrebiteľským sporom. Z uvedeného dôvodu podal námietku nesplnenia poplatkovej povinnosti s námietkou prípadného nepodania žalobného návrhu v prekluzívnej zákonnej lehote, nakoľko v samotnej žalobe absentuje uvedenie právne významnej skutočnosti žalobného návrhu, t. j. deň, kedy mu bol rozhodcovský rozsudok doručený vzhľadom na 30-dňovú zákonnú lehotu na podanie predmetnej žaloby.

Súčasne v zmysle ust. § 106 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku vzniesol námietku prednosti kompetencie rozhodcovského súdu pred kompetenciou všeobecného súdu, preto je na mieste podľa návrhu žalovaného zastaviť konanie o žalobnom návrhu pre nedostatok podmienky konania z dôvodu, že prejednávanie sporov si žalobkyňa a žalovaný dojednali rozhodcovskou doložkou.

Pokiaľ ide o rozhodcovskú doložku dojednanú v článku XV vo všeobecných obchodných podmienkach ako aj v osobitných dojednaniach č. 01/2007, poukázal na to, že žalobkyňa mala možnosť spolu s podpisom poistnej zmluvy a všeobecných poistných podmienok podpísať alebo nepodpísať osobitné zmluvné dojednania č. 1/2007 obsahujúce rozhodcovskú doložku, čím by prijala alebo neprijala ustanovenie XV všeobecných poistných podmienok a prijatím, či neprijatím rozhodcovskej doložky by nebol ničím dotknutý ostatný poistný vzťah medzi účastníkmi konania.

Zároveň uviedol, že rozhodcovská doložka bola pri uzatváraní zmluvy vysvetlená žalobkyni sprostredkovateľom poistenia U. V. a preto považoval za nespochybniteľné, že vstupoval do poistného vzťahu so žalobcom ako informovaným spotrebiteľom.

Podľa názoru žalovaného doložka bola dojednaná individuálne a preto je platná a na základe uvedených tvrdení žalobcu o jej neprijateľnosti považuje za nesprávne.

Žalobca vo svojej výpovedi uviedol, že predmetnú zmluvu o poistení uzatváral so sprostredkovateľkou žalovaného pani U. V., ktorá je toho času nebohá spolu s manželkou a dcérou. Výhoda bola v tom, že poistné sa platilo iba raz ročne s poskytnutím bonusu výhodného úročenia sporenia k poistnej zmluve, kedy poistníkovi bola poskytnutá výhodnejšia úroková sadzba ako od ktoréhokolvek iného bankového subjektu pôsobiaceho v tom čas na slovenskom trhu.

V roku 2010 mu bolo doručené podanie žalovaného, ktorým mu bol ponúknutý bonus nižšej výšky poistného, kedy si nevšimol drobným písmom písané zmeny zmluvných podmienok, avšak po rozhovore so sprostredkovateľkou žalovaného pristúpil k zrušeniu predmetného návrhu na zmenu poistnej zmluvy.

V roku 2010 požiadal o zrušenie poistnej zmluvy spolu s manželkou aj dcérou. Po doručení oznámenia o zrušení poistnej zmluvy zo strany žalovaného považoval ich vzájomné záväzky z predmetnej poistnej zmluvy za vyporiadané.

Pred doručením rozhodcovského rozsudku zo strany Arbitrážneho súdu v Košiciach spolu s návrhom nebol zo strany žalovaného informovaný o existencii pohľadávky uplatňovanej v rozhodcovskom konaní a ani mu nebol vytvorený priestor, aby sa k tomuto návrhu mohol pred rozhodnutím rozhodcovského súdu vyjadriť, keďže mu bol doručený spolu s rozhodcovským rozsudkom.

Pri uzatváraní poistnej zmluvy zo strany sprostredkovateľky poistenia nebol informovaný o rozhodcovskej doložke, keďže táto mu podala informácie iba vo vzťahu k uzatvoreniu poistnej zmluvy, konkrétne k výške poistného, poistnej sumy pre prípad smrti a pre prípad úrazu vrátane otázky výhod sporenia, avšak nebol informovaný o nejakom rozhodcovskom konaní.

Bol si síce vedomý, že v prípade, ak poistné platiť nebude, tak spoločnosť žalovaného bude voči nemu nedoplatky vymáhať, ale o rozhodcovskom konaní mu informácie podané neboli.

Podľa § 52 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom, pričom ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ sa použijú vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia spôsobujúce značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“), to neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak,

zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 1 ods. 2 zák. č. 244/2002 Z. z., rozhodcovskom konaní možno rozhodovať len spory, ktoré účastníci konania pred súdom môžu skončiť súdnym zmerom.1)

Podľa § 40 ods. 1 zák. č. 244/2002 Z. z., účastník rozhodcovského konania sa môže žalobou podanou na príslušnom súde domáhať zrušenia tuzemského rozhodcovského rozsudku, len ak

- a) rozhodcovský rozsudok bol vydaný vo veci, ktorá nemôže byť predmetom rozhodcovského konania (§ 1 ods. 3),
- b) rozhodcovský rozsudok bol vydaný vo veci, o ktorej už predtým právoplatne rozhodol súd alebo sa o nej právoplatne rozhodlo v inom rozhodcovskom konaní,
- c) jeden z účastníkov rozhodcovského konania popiera platnosť rozhodcovskej zmluvy,
- d) sa rozhodlo o veci, na ktorú sa rozhodcovská zmluva nevzťahovala, a účastník rozhodcovského konania túto okolnosť v rozhodcovskom konaní namieta,
- e) účastník rozhodcovského konania, ktorý musí byť zastúpený zákonným zástupcom, nebol takto zastúpený alebo v mene účastníka rozhodcovského konania vystupovala osoba, ktorá nebola na to splnomocnená a jej úkony neboli ani dodatočne schválené,
- f) sa na vydaní rozhodcovského rozsudku zúčastnil rozhodca, ktorý bol rozhodnutím podľa § 9 vylúčený pre predpojatosť alebo ktorého vylúčenie účastník rozhodcovského konania pred vydaním rozhodcovského rozsudku nie zo svojej viny nemohol dosiahnuť,
- g) bola porušená zásada rovnosti účastníkov rozhodcovského konania (§ 17),
- h) sú dôvody, pre ktoré možno žiadať o obnovu konania podľa osobitného zákona, 14) alebo
- i) bol rozhodcovský rozsudok ovplyvnený trestným činom rozhodcu, účastníkov konania alebo znalca, za ktorý bol právoplatne odsúdený,
- j) pri rozhodovaní boli porušené všeobecne záväzné právne predpisy na ochranu práv spotrebiteľa.13a)

Podľa § 40 ods. 2 zák. č. 244/2002 Z. z., ak podá účastník rozhodcovského konania žalobu na príslušnom súde, napadnutý rozhodcovský rozsudok zostáva právoplatný. Súd, ktorý rozhoduje o žalobe, môže na návrh účastníka konania vykonaťnosť rozhodcovského rozsudku odložiť.

Podľa § 43 ods. 1 zák. č. 244/2002 Z. z., ak súd zruší rozhodcovský rozsudok z dôvodov podľa § 40 písm. a) a c), pokračuje v konaní vo veci v rozsahu uvedenom v žalobe alebo v rozsahu uvedenom vo vzájomnej žalobe.

Poistná zmluva, ktorá bola uzatvorená medzi účastníkmi konania je spotrebiteľskou zmluvou podľa všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka. Zo zmluvy je zrejmé, že žalovaný ako poisťovateľ konal v rámci predmetu svojej činnosti podľa výpisu z Obchodného registra a žalobca je spotrebiteľom, keďže uzatvoril zmluvu ako fyzická osoba. Z predloženej poisťovateľskej zmluvy, rozhodnutia rozhodcovského súdu ani z vyjadrení účastníkov nie je zrejmé, aby žalobca pri uzatváraní zmluvy konal v rámci svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti.

Pre spotrebiteľské zmluvy je pritom charakteristické, že sa jedná o zmluvy, ktoré sú uzatvárané opakovane s veľkým počtom zákazníkov, pričom návrhy týchto zmlúv sú pripravené na vopred predtlačovaných tlačivách a spotrebiteľ nemá možnosť meniť obsah takto navrhnutých zmlúv. Týka sa to aj predmetnej veci, pretože poisťovateľská zmluva bola vyplnená na vopred pripravenom predtlačovanom tlačive.

Vo veci ide o spor, ktorý má svoj základ v spotrebiteľskej zmluve a návrh bol podaný žalobkyňou ako spotrebiteľom a z uvedeného dôvodu je podľa § 4 ods. 2 Zákona o súdnych poplatkoch oslobodený od ich platenia pre predmetné konanie.

Vzhľadom na námietku žalovaného súd poukazuje aj na stanovisko Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky sekcie legislatívy zo dňa 29.4.2010, z obsahu ktorého vyplýva, že v zmysle ust. § 4 ods. 2 písm. z) a) je od súdneho poplatku oslobodený aj spotrebiteľ domáhajúci sa ochrany svojho práva podľa osobitného predpisu, v danom prípade napríklad podľa § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z. z. s tým, že oslobodenie sa nevzťahuje len na prípady, kedy je spotrebiteľ v pozícii navrhovateľa, ale aj keď si uplatňuje svoje práva v pozícii odporcu vrátane odporu proti platobnému rozkazu, rozkazu na plnenie a

uvedené oslobodenie sa vzťahuje aj na vykonávacie konanie vrátane oslobodenia poplatku za námietky proti exekúcii a o zrušenie rozhodcovského rozsudku.

Zároveň je nedôvodná námietka žalovaného na zastavenie konania v zmysle ust. § 106 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, nakoľko právo na podanie žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku je delegované priamo zákonom za podmienok ustanovenia § 40 ods. 1 zák. č. 244/2002 Z.z..

Žalobca sa podanou žalobou domáhal zrušenia rozhodcovského rozsudku, pričom tento návrh bol podaný v zákonom stanovenej 30-dňovej lehote, čo je zrejmé z toho, že rozhodcovský rozsudok mu bol doručený dňa 15.4.2013 a žaloba bola podaná 22.4.2013.

Podľa článku 6 ods. 1 smernice rady 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.

Podľa článku 3 ods. 3 smernice, príloha obsahuje indikatívny a nevyčerpávajúci zoznam podmienok, ktoré môžu byť považované za nekalé.

Podľa vnútroštátneho práva, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa v zmysle § 54 ods. 1 veta prvá Občianskeho zákonníka nemôžu odchyliť v neprospech spotrebiteľa od ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách. Taktiež nesmú obsahovať podľa § 53 ods. 1 veta prvá Občianskeho zákonníka ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

Ustanovenie § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka obsahuje príkladný, teda neuzavretý výpočet neprijateľných podmienok v spotrebiteľských zmluvách. Tento výpočet je zo strany zákonodarcu dopĺňaný a precizovaný a v tomto výpočte s účinnosťou od 1.1.2008 je výslovne uvedená aj neprijateľná podmienka požadovanie od spotrebiteľa vrámci dojednanej rozhodcovskej doložky, aby spory s dodávateľom boli výlučne riešené v rozhodcovskom konaní.

Len zo samej skutočnosti, že sa uvedená podmienka v tomto príkladnom výpočte v čase uzatvorenia zmluvy nenachádzala, nemožno vyvodiť, že vyžadovanie od spotrebiteľa vrámci dojednanej rozhodcovskej doložky, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní, nie je neprijateľnou podmienkou obsiahnutou v spotrebiteľskej zmluve.

Súd vychádzal z príslušného prameňa práva ako celku s akcentom na jeho ciele a zmysel. Zmyslom a cieľom úpravy spotrebiteľského práva v Občianskom zákonníku je poskytnúť spotrebiteľom Slovenskej republiky ako členskom štáte minimálne taký štandard ochrany, aký stanovuje smernica 93/13/EHS.

Podľa názoru súdu je dojednanie rozhodcovskej doložky spotrebiteľskej zmluvy neprijateľnou podmienkou, ktorá je v zmysle ust. § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatná.

Rozhodcovská doložka, na základe ktorej rozhodcovský súd rozhodol, je formulovaná vo všeobecných poistných podmienkach, konkrétne v článku XV a je súčasťou neprehľadného textu písaného malými písmenami splyvajúceho s ostatnými zmluvnými podmienkami uvedenými vo všeobecných poistných podmienkach. Podľa uvedenej rozhodcovskej doložky všetky vzájomné spory a sporné nároky poistenia budú rozhodnuté v rozhodcovskom konaní. Rozhodcovská doložka tak znemožňuje poistenému spotrebiteľovi zvoliť si spôsob riešenia prípadného sporu a núti ho v prípade sporu alebo sporných nárokov podrobiť sa výlučne rozhodcovskému konaniu a tým mu odoberá možnosť brániť svoje práva pred všeobecným súdom. Z uvedeného dôvodu rozhodcovská doložka spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán a to v neprospech spotrebiteľa. Súd v tejto súvislosti poukazuje na prílohu smernice 93/13/EHS uvedenú pod písm. q) bodu 1, v zmysle ktorého neprijateľnou zmluvou podmienkou je podmienka, ktorá bráni spotrebiteľovi v uplatňovaní práva podať žalobu alebo akýkoľvek iný opravný prostriedok, najmä vyžaduje od spotrebiteľa, aby riešil spory výhradne arbitrážou, nevhodne obmedzuje prístup k dôkazom alebo ukladá mu povinnosť dôkazného bremena, ktoré by podľa práva, ktorým sa zmluvný vzťah riadi malo spočívať inej zmluvnej strane.

Podľa toho je teda neprijateľné, aby rozhodcovské konanie bolo dojednané ako výlučný prostriedok na riešenie sporov akejkolvek spotrebiteľskej zmluvy.

Zmluvná podmienka, ktorou dodávateľ vopred stanoveným obsahom rozhodcovskej doložky uložil, že všetky spory zo spotrebiteľskej zmluvy budú riešené nim zvoleným rozhodcom, je podľa názoru súdu v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorý vzťah, teória a prax navyše označujú za faktický nerovný, nevyvážený a preto nemá žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom a je absolútne neplatnou.

Vo vzťahu rozhodcovských doložiek žalovaného sa zaoberal aj Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodnutiami 5Cdo61/2012, 6Cdo13/2013 a to aj s poukazom na tvrdenie žalovaného, že podpisom osobitných zmluvných dojednaní tvoriacich súčasť všeobecných poistných podmienok účastníkmi konania došlo k individuálne vyjednanej rozhodcovskej doložke.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa v danom prípade stotožnil s argumentáciu prvostupňových aj odvolacích súdov s tým, že rozhodcovská doložka nachádzajúca sa v poistnej zmluve uzatvorenej medzi žalovaným a poisteným spotrebiteľom v časti všeobecné obchodné podmienky pod bodom XV nebola spotrebiteľom osobitne dojednaná, čo vyplýva aj z jej zaradenia do všeobecných obchodných podmienok.

Praktickým dôsledkom ustanovenia o rozhodcovskej doložke tak, ako je formulovaná časti XV bolo to, že spotrebiteľovi bola fakticky odopretá možnosť brániť svoje práva pred všeobecným súdom, čím reálne došlo k narušeniu smernicou sledovanej rovnováhy medzi zmluvnými stranami v neprospech spotrebiteľa.

Spotrebiteľ sa podpisom zmluvy spolu so všeobecnými poistnými podmienkami, obsahom ktorých je aj takáto doložka reálne vopred vzdal práva na účinnú právnu ochranu a rozhodcovský rozsudok iba formálne prebral argumenty žalujúcej strany a nevyporiadal sa s inštitútmi zameranými na ochranu práv vyplývajúcich pre spotrebiteľa zo spotrebiteľskej zmluvy. Na tomto fakte podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky nič nemení skutočnosť, že v deň podpisu zmluvy podpísali zmluvné strany ako pokračovanie predtlačeneho formulára poistných podmienok aj osobitné zmluvné dojednania odkazujúce na tú istú rozhodcovskú doložku, teda doložku uvedenú v poistných podmienkach.

Okrem iného dojednaná rozhodcovská doložka v článku XV všeobecných poistných podmienok spôsobovala nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech žalobcu, keďže ho nútila k rozhodcovskému konaniu, pričom rozhodcovský súd mohol vybrať len žalovaný bez možnosti žalobcu podieľať sa na jeho kreovaní.

Aj z rozhodnutia Ústavného súdu Českej republiky zo dňa 1.11.2011 pod sp. zn. IIÚS2164/2010 vyplýva, že z ústavno-právneho hľadiska je možné dojednanie v podobe rozhodcovskej doložky pripustiť aj pre spotrebiteľské zmluvy iba za predpokladu, že podmienky ustanovenia rozhodcu a dohodnuté podmienky procesného charakteru budú účastníkom konania garantovať rovnaké zaobchádzanie čo vo vzťahu spotrebiteľ - podnikateľ znamená zvýšenú ochranu slabšej strany t. j. spotrebiteľa, pričom dohodnutá procesné pravidlá budú garantovať spravodlivý proces (ústnosť, priamosť konania, odvolacia inštancia, absencia iných prekážok pri uplatňovaní spotrebiteľovho práva).

Samotné podmienky rozhodcovského konania v zmysle rokovacieho poriadku rozhodcovského súdu určeného žalovaným tieto podmienky ústavnosti podľa názoru súdu nespĺňajú.

Napriek tomu, že rokovací poriadok podľa § 16 zakotvuje právo žalovaného na odpoveď na žalobu avšak pokiaľ s výnimkou tzv. skráteného konania pokiaľ predmetom sporu je peňažná pohľadávka nepresahujúca 66.500,- EUR a to aj vo vzťahu k spotrebiteľom, kedy sa tento o začatí rozhodcovského konania v takomto prípade dozvie až doručením rozhodcovského rozsudku.

Na druhej strane v zmysle ust. § 29b rokovacieho poriadku je spotrebiteľ v prípade nárokov vyplývajúcich zo spotrebiteľskej zmluvy oprávnený domáhať sa ústneho prejednávania veci, avšak vzhľadom na hranicu

tzv. skráteného konania je aplikácia uvedeného ustanovenia rokovacieho poriadku pre spotrebiteľa v podstate vylúčená.

Okrem iného požiadavka ústneho prejednanía podlieha poplatkovej povinnosti vrátane úhrady vecných nákladov, ak by spotrebiteľ žiadal uskutočnenie ústneho prejednanía v mieste svojho trvalého bydliska mimo sídla rozhodcovského súdu.

Spotrebiteľovi sa v prípade podania odporu priznáva neprimerane krátka lehota 5 dní oproti 15-dňovej lehote priznanej odporcovi na podanie odporu proti platobnému rozkazu vrámci súdneho konania, pričom na odpor vrámci rozhodcovského konania sa prihliada iba za podmienky zaplatenia požadovaného poplatku.

Na základe uvedeného je preto možné jednoznačne konštatovať, že rozhodcovské konanie vrámci predmetného spotrebiteľského sporu nezaručuje porovnateľné procesné práva so súdnym konaním a spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach vo vzťahu dodávateľ a spotrebiteľ v neprospech spotrebiteľa ako slabšej procesnej strany.

Na základe uvedeného preto súd v zmysle ust. § 41 písm. c) predmetný rozhodcovský rozsudok zrušil s tým, že o návrhu žalobcu v zmysle ust. § 40 ods. 2 zák. č. 244/2002 Z. z. o odklade jeho vykonateľnosti rozhodol ešte uznesením zo dňa 17.7.2013, ktoré nadobudlo právoplatnosť 29.8.2013.

Pokiaľ žalovaný argumentoval rozhodnutiami Krajského súdu v Banskej Bystrici pod sp. zn. 41CoE56/2013 a 41Co138/2013, súd v tomto prípade poukazuje na rozdielnú argumentáciu s rozhodnutiami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo vzťahu k rozhodcovským doložkám uzatvorených žalovaným, konkrétne rozhodnutím 6Ncdo9/2012, z odôvodnenia ktorého vyplýva, že v súvislosti s otázkou, či v exekučnom konaní zákon o rozhodcovskom konaní vylučuje skúmanie právomoci rozhodcovského súdu rozhodnúť spor, je potrebné rozhodovať, či rozhodcovské konanie sa týka sporu zo spotrebiteľského právneho vzťahu alebo z iného právneho vzťahu. Pokiaľ sa rozhodcovské konanie týka sporu z iného než zo spotrebiteľského právneho vzťahu, ustanovenia zákona v rozhodcovskom konaní, ktoré umožňujú účastníkovi tohto konania, aby namietal nedostatok právomoci rozhodcovského súdu pre neexistenciu alebo neplatnosť rozhodcovskej zmluvy a aby žalobou podanou na príslušnom súde sa domáhal zrušenia rozhodcovského rozsudku pre neplatnosť rozhodcovskej zmluvy vylučujú skúmanie právomoci rozhodcovského súdu v exekučnom konaní s poukazom na klasickú rímsku právnu zásadu *vigilantibus iura scripta sunt* (práva patria bdelym alebo nech si každý stráži svoje práva, lebo zákony sú písané pre bdelych).

Ak je však predmetom rozhodcovského konania spor zo spotrebiteľského právneho vzťahu, tento záver neplatí a to aj s poukazom na vyššie citované rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, zo záverov ktorých vyplýva, že uvedený princíp v spotrebiteľských veciach v konkrétnych súvislostiach ustupuje dôležitejšiemu princípu, ktorým je ochrana práv spotrebiteľa. To znamená, že aj keď účastník rozhodcovského konania, ktorým spotrebiteľ nevyužije možnosť spochybnit' existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy podľa ustanovení zákona o rozhodcovskom konaní, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy a v prípade zisteného nedostatku v tomto smere konštatovať rozpor rozhodcovského rozsudku so zákonom znamenajúcim neúčinnosť a teda nezáväznosť tohto exekučného titulu.

Dňa 31.10.2013 bol súdu doručený návrh žalovaného na prerušenie konania do skončenia konania pred Ústavným súdom pod sp. zn. IIÚS382/2013 Rvp5052/2012 o uznesení Najvyššieho súdu pod sp. zn. 6Cdo1/2012.

Poukázal na nález Ústavného súdu pod sp. zn. IIÚS499/2002 z 10.7.2013, ktorým bolo konštatované porušenie základného práva žalovaného na spravodlivý proces a to postupom Najvyššieho súdu SR v exekučnej veci vedenej pod sp. zn. 2Cdo5/2012, ktoré bolo Ústavným súdom zrušené a je takmer totožné s rozhodnutím Najvyššieho súdu pod sp. zn. 6Cdo1/2012.

Podľa § 109 ods. 2 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku, pokiaľ súd neurobí iné vhodné opatrenia, môže konanie prerušiť, ak prebieha konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak súd dal na takéto konanie podnet.

V danom prípade súd nevidel dôvod na prerušenie predmetného konania do rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky o rozhodnutí Najvyššieho súdu SR pod sp. zn. 6Cdo1/2012, ktoré sa malo zaoberať neplatnosťou rozhodcovskej doložky vo vzťahu k žalovanému s poukazom, že v obdobnej veci už Ústavný súd SR konkrétne nálezom zo dňa 10.7.2013 pod sp. zn. IIÚS49/2012 konštatoval porušenie jeho základného práva na spravodlivý proces uznesením Najvyššieho súdu SR 2Cdo5/2012.

Právny dôvod na prerušenie predmetného konania do rozhodnutia Ústavného súdu SR o uznesení Najvyššieho súdu SR pod sp. zn. 6Cdo1/2012 vzhľadom na závery nálezu Ústavného súdu SR o obdobnom rozhodnutí Najvyššieho súdu SR súd nevidel s poukazom na skutočnosť, že v predmetnom náleze Ústavný súd Slovenskej republiky iba konštatoval, že bolo porušené právo žalovaného na spravodlivý proces v rozpore s čl. 6 ods. 1 Dohovoru, ktorý zaručuje právo na kontradiktórne konanie, rovnosť zbraní, čo znamená, že každému účastníkovi sa poskytne primeraná možnosť oboznámiť sa so stanoviskom a dôkazmi protistrany, prípadne predloženými inými osobami alebo obstaranými súdom s možnosťou vyjadriť sa k nim za podmienok, ktoré ju nestavajú do podstatne nevýhodnejšej pozície v porovnaní s protistranou.

Ústavný súd SR vyčítal postupu Najvyššieho súdu SR, že napriek tomu, že mal efektívne prostriedky na nápravu nesprávneho postupu Okresného aj Krajského súdu, tieto nevyužil a vykonal určitý dôkaz rozhodujúci vo veci samej bez toho, aby žalovanému dal akúkoľvek možnosť sa k nemu vyjadriť. Z uvedeného dôvodu je preto možné jednoznačne konštatovať, že Ústavný súd SR konštatoval porušenie práva na spravodlivý proces postupom Najvyššieho súdu SR odňatím práva žalovaného vyjadriť sa k okolnostiam rozhodujúcim vo veci samej, avšak z jeho záverov nevyplýva nesprávnosť posúdenia Najvyššieho súdu SR neplatnosti rozhodcovských doložiek v poistných zmluvách žalovaného uzatvorených so spotrebiteľmi.

Na základe uvedeného preto súd nevidel dôvod na prerušenie predmetného konania do rozhodnutia Ústavného súdu SR o rozhodnutí Najvyššieho súdu SR 6Cdo1/2012, v ktorom opätovne namieta iba porušenie svojho práva na spravodlivé súdne konanie postupom Najvyššieho súdu SR pod sp. zn. 6Co1/2012, ktorým okrem iného súd vo svojom rozhodnutí ani neargumentuje.

O trovách konania bolo rozhodnuté podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku a úspešnému žalobcovi bola priznaná náhrada trov konania pozostávajúca z trov právneho zastúpenia za 3 úkony právnej pomoci:

- prevzatie a príprava 18.4.2013
- podanie žaloby 22.4.2013
- účasť na pojednávaní 6.11.2013 vo výške 60,07 EUR za 1 úkon právnej pomoci
- režijný paušál 3 x 7,81 EUR
- 20 % DPH zo sumy 203,63 EUR vo výške 40,73 EUR v celkovej výške 244,37 EUR podľa § 11, § 13a, § 16 a § 18 vyhl. č. 655/2004 Z. z.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.,

a) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

- b) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- c) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- d) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.),
- e) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 251 ods. 1 O.s.p., ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.